

Գարաթմական Լուրեր

ԹԻՒ 6 3 ՕԳՈՍՏՈՍԻ (22 ՅՈՒԼԻՍԻ) 1847

ՏՈՒՂԱՆԻՆԻՆԻ

ՄԻՆԵՆՆԱՆ. Գաղար Զեյնի Տիգրանի. — ԳԵՂԱՅԻՆ. Գեղար
 ու իր ընկերները, ինչպես կը զուտագարտուի: Ինչ Զե-
 րարունիսն արշալանեան զե՛ր քրոն ամբաստանութիւնը:
 ԼՍԵՐԻՆ ԵՐԵՎԱՆ. Գաղար Գրիգորիան արտաբերիչ:
 ԼՍԵՂԱՅԻՆ. Խորհրդանոցին քոցուիչը: Ա՛ տարան Երե-
 վանքը: Երեւանի շրջին ինձակը: Մոտակապար կը զին
 քործուող երկու ինչ: Օ՛րհովն կոտակը: Հու՛նը: —
 ԼԵՂԱՅԻՆ. Արմատակուններն ու սղախօտները: —
 ԹՈՒՍԻՆ. Չկրկնեմքան պատերազմը: Սփի կանք մը: —
 ԼՍԵՂԱՅԻՆ. Օրհրդի սննդատուք ուղտին կողք պա-
 տահած թանկերը: Կոր գաղաթմաններ: — ՍՊԵՆՆԱՆ. Տան
 Գրանդուղայ տե՛ Բարա: Մոնգոլները կը կամ Գոր-
 լիպներուն յուսանանք: — ՍԵՆԵՆՆԱՆ. Գաղար Գրիգորի
 գրած խոսքերը: — ԼՍԵՂԱՅԻՆ. Ատանտակուն, ինչ Երեւանի
 ինչպէս արգելուի: Տամար օրհնը: — ՌԵՍՈՒՐԵՆՆԱՆԻՆ-
 Կոր ժողովը: — ԲԵՆԵՆՆԱՆ. Ճիւղի Զոգի զեղ
 մը: Արամեան ընկերութիւն Եւ Կիտակիսն անկուսեանը:
 — ԲԵՆԵՆՆԱՆ. Ճեմարտութեան սեր ու գարն: — ԽՈՒՍԻՆ
 ԼՍԵՂԱՅԻՆ. Մարտի Զեւ Բարաւայ: Սինեայայ՝ մոզմոյսը
 բնիկու կերպը: Անգղիայայ՝ կառնիւն ստակ տանուը:

ՄԻՆԵՆՆԱՆ, ՕԳՈՍՏՈՍԻ

ՄԻՆԵՆՆԱՆ կը կարծէր որ այսպէս շատով նոր յու-
 գիմին պաշտօն տնտես լրով մը արատի: Երեւան
 Ժամանակ չէ որ շումի Տարաւածի մը պէս մեղե
 Տասու. գոյնը որ արձուարան ու միւսմունն Տիւ-
 ղեանց Զախար Զեյնիսն պատասխան տողաւ-
 թեանը Տամար քրոն Զամարգուիւնամը միւսնոր
 Տասան տակն իր սովորական հրահրութիւնը վրան
 դարով ու անդին Տնտես բնիկներն ալ ճար մը
 շրջադով՝ Զուլիս 16ին իր պատասխան Տողին
 աւանդելը: Երեւանի բանի մը առաջին գում կանդ
 քրոն շուգիւրով քիչ մը ու շրջադովը, որպէս զի
 Տնտես անտանն սղակից ու յուսակից միայն բլանդ:
 Եւ սուգը չափ չունի. վրան զի կորստանիս միւս ու
 աննորոգելի է. կորստանցածնիս մի միայն անն է,
 բայց կորուստը բերանոր անձանց է: Տէրու ինչնը
 իր ինչպիսի ու Տնտես պաշտանն կը փնտռէ, աղբը
 իր ինչն ու սիսի ինտանտիսը կու լայ, ընտա-
 նիքը իր անդին ու պատասխան Տայր կորստեղու-
 ցած անմիւսնոր կը սղայ: Եւ այց ոմ կրնայ Ետան-
 ծոց անտանիւնը զե՛ր բողբիլ. Ետանած առ
 սիսի անմիւսնոր անտանիւնը՝ պաշտօն Ժամանակի
 Տանոր միայն տուած է եղեր մեղի. Տնտես մարմնով
 Տեւայան ալ է ինչ իր Տատարտանութիւնը, Խո՛ն-
 մե՛նիւնը, Հաւատարմութիւնը, Երկարութիւնը,
 Համատարմութիւնն ու Ետանած պաշտան ինչնը, ու
 բանիկ իր սիսի շնտան էր, հաւ մեղի անմիւսնու
 անմիւսն յաւ անդ անմիւսն կը մայ:

Գ Ե Ղ Ա Յ Ի Ն

ՓԵՐՈՎ. 18 Յուլիսի: Երեւանի անտանիւնն ու
 տանը երկէ, ինչպէս ճանաչելը, Կեղին, Գիւ-
 պիկներն ու Բարսեղիւնին վայ իր փճիւր սա աւ:
 Գեղար յանցանքը սա սեղանը որ 1842ին ու
 1843ին հրատարական գործոց պաշտանայ քրո-
 լով, իր պաշտանի գործըրը, պոնց Տանոր որ
 անմիւսն ստակ մը էր կրնար ու ողտը էր տա-

նուէ, կաշտ, պարզիւ ու ստակ տանով կատա-
 րած է. Գիւպիկն ու Բարսեղիկն նոյնպէս ստակ
 ու կաշտ տակնուն Տանոր յանցանքը դանտան
 են: Եւ որովհետեւ սա յանցանքներն պատիժը
 արդէն օրհնոց միջ բացուցար գրուած ու Տասա-
 տան է, անոր Տամար երկն ու նոյն օրհններն
 գրուած պատիւով պատճառեցան, ինչ տողով, թէ
 դատաստանի ճարը վճարելով, ու թէ կրնա ու
 բարար քաղաքայի քրոն կրտունքն կորստը
 նեղով, ինչպէս արդէն ճանաչելը: Կեղին վճա-
 րելու 188,000 ֆրանկն կէտը պարզ սա գանդ է,
 իսկ մնացածը՝ կրնա կաշտն է, առ փերի
 94,000 ֆրանքը՝ Փարիզի հրահրանքներուն հա-
 մար որոշուած է: Եւ այց առան պատիւներուն
 միջ քաղաքայի քրոն կրտունքն զրկուելին
 տանն անկ ճարն ու գանդ է. ինչու որ տող
 անն ունցած պաշտանին, պատիւնն ու ստի-
 ճանն կը կորստընեն, քուէ ճգելու, ուրիշ
 պաշտանի մը ընտրելու, իրենք ընտրուելու Եւ
 ուրիշ անն յորտաքանիւն իրաւունքներն ու
 նորհներն կը զրկուի. տանն անն նշան մը չեն
 կրնար ընտրել ու փրանի կրել. դատաստանի միջ
 իրեն Երեւան (յուսն)՝ կամ բանն Տուրքոյ
 չեն կրնար երեւան, սուած վկայ ինչնին բանի
 մը անդ շնտանը, ու միայն անտանիւնն ու
 ճանտանիւնն պէս կը լուսն: Տան մը կամ
 Կերտասանի մը միջ իրորոց անտան, կամ յան-
 ճանն կամ հարարան, եւ կամ դատաստանի
 միջ փատարան (քոյ ան իրտանանն որ ինչիւր
 իրեն որդուր վայ քրոն) չեն կրնար քրոն: Օ՛նչ
 կրելու, ուրիշին պահպանան զոգի (garde na-
 tionale) կամ Տատարակ զորոց միջ մանը, դա-
 տաստան բանայ, կրճիւ կամ ուտուցի կամ կա-
 տար քրոն ինչանտանիւնն կը զրկուի: Եւ
 անտան պատիւները զրկուարար Կեղին ու
 Գիւպիկին անտանի պիսն որ քրոն, որովհետեւ
 կրկնըն ալ մե՛ն անտան պատիւներու, պաշտանը
 ու գործըրու միջ ման Երեւան, որն որ Տնտես քրո-
 լովն փճայու: Կիւպիկին Տամար կրտունն որ
 Գորդուցին պիսն Տնտես ու Կեղին երկոյ,
 ու որ իր Տորդուցը նոյնպէս Գորդուցին փախ-
 ճելով Տնտես յաւ ստանուաներու տըր կողմ է
 — Կիւպիկը 10,000 ֆրանք տուանը, 1000 ֆրանք
 դատաստանին ճարներն իրեն ինչան մար, ու
 1000 ֆրանք ալ պատերազմի մտուցին տատարու
 վճարելին կորը սղանցու: Կեղին ալ Բար-
 սեղիկէ, տուղտըր ու դատաստանին ճարը տա-
 ճելին կորը բանան էր: Եւ այց Կեղին, որ երեւ
 տարի բանարիսութեան ալ դատարարուած է,
 վճար իր առջեւ կարգուցուելու ատեն անտան
 պարզել է որ արեւը գրախը զորիւր ստտիկ հի-
 անտանը է, ոյնպէս որ յիտանիք անոր կե՛նքն
 ալ յուսահատու են: Կրկն քիչ միայնակ քոյ

կը կենան: Իր փայ հրացան պարտիկն առան
 վերը բժշկելու համար հարկ կու. որ տողով
 զրուի, բայց կը փոխուի որ շրջայ թէ զէլ իա-
 դատարի մը փոխուի:

— Փարիզի փերին լուրերն կ'իտանայ որ
 ատանտանիւնն տանայ Զուլիս 23ին Կեղ-
 արային դատաստանը եղեր է: Կեղին մեղայ յան-
 յուսնուն ճատաստանին օրերը՝ նոյնպէս ալ նոյն
 օրը ատանը ժողովուրդան յաղմուկիւնը տուած
 էր: Երբարս իր փատարանը Պ. Տէ անտ-
 րոնին հետ դատաստան էր. ու սիսու հարցու-
 փորձին դատաստան տալ, բայց անտան ճայնով
 կը խտը որ ատանտաններն շատըր սիսան
 կանել: Բարձր, բարձր, որ լուր: Երբարս ու
 սանդ պատասխան տար, ճեղք սիսին փայ գրու-
 իր թէ լուր կ'ուզել թէ հրահր եւ, չե՛ր կրնար
 բարձր խտը: Կիւ անտարիսը (chancelier) քու-
 րան Գիւպիկին, Բարսեղիկին ու Կեղին միջ
 միջնոր կողմ էր. դատան ուրիշն ինչ ինչպէս սա
 բանի միջ մար: Երբարս քիչ մը սղակին ան-
 դին կտորը բերելին կարը՝ խտանտանցաւ թէ
 ինքը Կիւպիկին կողմնէ Կեղին գոյնած աղա-
 շած է որ Կեղինն հարը Բարսեղիկին ընկե-
 լութեանը տայ, ու որպէս զի շորհըր ընտանի
 100,000 ֆրանք տուած է, ու Կեղին ալ պաշտօն
 ստակը տուած է: Եւ Երբարային խտանտան-
 թիւնը բաւական սղակցին ատանտանիւնը, տարի
 է. վճարն ալ տուին որ 10,000 ֆրանք տուանը
 տայ, ու զինքն ալ իր մեղայ ընկերներուն պէս
 քորտարիսու տան իրտունքներն զրկելին:

— Եւ միջ փորտանի զիս պաշտաններուն
 կաշտը կրնա քրոն յա զրկուելու ետեւ է, ու
 սողոց գրով փոխութիւնը գտնուելու համար
 10,000 ֆրանք որոշու է, եւ կրնա որ արդէն
 շատ վկայութիւններ ձեռք ձգել է, որոնք կը
 զուցնեն թէ Կեղին ու Կիւպիկին միջ կողմ էր-
 կաթի ճարն ու արեւնը 1500 հարս առ բանիս
 գործածուած է: Օրտարտանիս գայնակու ինչն
 անտանով նոր թուլով մ'ալ կու, որ ժողովուրդան
 միջ շատ խոսք Տանց, մանտանի կոր որ Տիւչա-
 դէ ներքին գործոց պաշտանն ինտանտան պէս
 որ ստանկ բան կը տողով, սպորտներուն սատակ
 հրանն խտուրի արդիւնց, ու պատիւ սպանտ-
 յու թէ որ ան ինչով տակն. բայց խոսքը շան-
 յաւ, ուրիշները տակցին: Սողոց կը Տամարուի
 որ Հախատարիսը կողմ կը մտածէ որ Երեւանի
 Տաները փորձի տանուն Տանոր, պաշտանան-
 յուն զե՛ր գաւ բանայ:

— Կաղիպի լրագիրները հրատարակած էին
 թէ պաշտաններուն խորհրդին միջ որոշուած
 քրոն որ Օտանի գաղար Արճիկին ընտանտար կա-
 տար գրուի: Երեւանի անտան 16ին կը գրեն
 որ ան քաղաքը շատ հրատարական տակը՝ տա-
 լարիսը Տամար թաղարիսն գրուած թուլով մը
 կայս պիս են, որուն միջ ինչպէս կը ինչպէս
 որ Օտանի գաղար ընտանտար կատար քրոն:

* Տես Կեղինի Զեւ ինտանը. Պ. Տատար. Կր. 874.
 Զամար. ու նոյն զեւնը միջ Կեղինի ու Բարսեղի
 Տատանները:

